

Szerkesztőségi iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Meitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAL

POLITIKAI NAPILAP

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy órára ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
rodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindencap délután 5 órakor.

Nagybcskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 28. szám.

Kedd, február 4.

Harc a drágaság ellen.

— február 4.

Az országnak piacról élő közönsége évek óta kesereg a nagy drágaság miatt s nincs ember, nincs hatalom, aki, illetve amely a megélhetési viszonyok elviselésének könnyítésére tenne valamit. Csupa panasz, sópánkodás, elégedetlenség, mely ég és föld között betölti a végtelen űrt; szinte idegessé teszi az embert a drágaság örökös emlegetése.

Azután végre megmozdult az államhatalmat képviselő kormány s a drágaság okait tanulmányozva, a beteges állapot orvoslásával kezd foglalkozni. A belügy-miniszter, mint ismeretes, körrendeletet bocsátott ki az összes törvényhatóságokhoz, hogy ez érdemben memorandumokat terjesszenek föl s mondják el véleményeiket: tegyenek javaslatokat; a közelmúlt napokban pedig a földmivelésügyi miniszter tartott értekezletet a konyhakertészet, zöldség és főzelékfelék nagyobb mérvben való termelése ügyében; mert már a kormány se győzi a fizetésemeléseket, fizetésrendezéseket és a drágasági pótlékokat sürgető kérelmeket — elutasítani.

Az ország közönségének hatalmas része piacról él és a piaci árak oly szédületes vakmerőséggel szállnak a magasba, hogy ma-holnap szabad tanítás helyett koplaló tanfolyamokat kell rendezni, hogy a modern táplálkozás művészetét elsajátítva, a napi és havi fizetésből élő emberek Succimódra tengődhessenek, mert különben az ország népeinek nagy része, silány jövedelméből tisztességgel, becsülettel meg nem élhet. A legtöbb ember megeszi családjával összes keresményét, anélkül, hogy valamikor jól lakott volna. Egyéb szükségleteit hitelből, nagy kamatra felvett kölcsönpénzből fedezi s eskomtól, konvertál, prolongál, permutál, váriál, likvidál s végül beállít hozzá a végrehajtó s — exekvál.

A kormány látva a kínos helyzetet, kénytelen most már valamit kigondolni, valamit cselekedni, hogy véget vessen annak a folyamatnak, amely lassankint az ország közönsége egyik felének a feje alul kiszedi a vánkost, hogy a másik felének a feje alá rakja, ahol amugy is több van, mint amennyi a kényelmes, nyugalmas alvársra, pihenésre unosuntig elegendő lenne, elhatározza, hogy törvényjavaslatot terjeszt az országgyűlés elé, mely a végrehajtás alól kivonja az ember házi berendezését, legszükségesebb butorát, ruháját, holmiját s ezenkívül a megélhetési viszonyok megkönnyítésére, különösen az élelmiszerek olcsóbbá tételére is készit törvényt, mert utóvégre nem lehet összetett kézzel, tétlenül, közömbösen nézni, hogy a kinek életszükségletet képező, létfontartó áruja van, hogyan teszi tönkre azt, a kinek ilyesmije nincs. A szabad természet állatvilágában az a regula, hogy a nagyhalak megeszik a kishalakat; de az emberek világában paragrafusokkal szabályozzák a nagyhalak étvágyát és evés közt támadó falánkságát s azt az elvet állítják föl, hogy a kis halaknak is joguk van az élethez s nem azért születtek, hogy éppen a nagyhalak táplálékául szolgáljanak.

A közéletmészerek dolgában, ennek olcsóbbá tétele érdekében első sorban a városokon kell segíteni. A falusi nép termelő, ez könnyű szerrel előállítja a maga szükségleteit. Az élelmiszerek drágasága miatt a falun nem igen panaszkodhatnak.

Ha panaszkodnak, ugy ez jogosulatlan. A megélhetés drágasága egyedül a városok, nagyvárosok fogyasztó közönségét, a piacról élő publikumot sújtja. Falun senki se gondol se lóhusrá, se hatósági mézár-székre, se közös konyhára. Ezek a kétségbeesett kísérletezések a városi élet nyomorának szüleményei. Végleges eredményre egyik se vezet: sem a lóhús, sem a közös konyha. A létminimum biztosítása, a szegény ember ingóságának végrehajtás alól való kivonása s ezzel a hitel megszorítása, a könnyelmű költsékezésnek véget vet s ha nem adnak puffra, majd csak addig fognak az emberek nyújtózkodni, ameddig a takarójuk ér. Másfelől pedig a kivétel megszorítása s az élelmiszerek hatványozott mérvben való termelése, szükséghez képest az élelmiszerek behozatalának szabaddáttele fogja a drágaság nyakát kicsavarni s a megélhetést könnyebbé tenni.

De száz és száz módja van a drágaság leküzdésének, csak akarni kell s aki akar, annak végrehajtó ereje és hatalma is legyen, hogy akaratát érvényesíthesse.

Az államhatalom az egyedüli. Itt csak törvényhozás útján, az államhatalom erejével lehet segíteni. A termelő, a közvetítő kereskedelem önként soha se mond le zsiros hasznáról, sőt mindent elkövet, hogy magának nagyobb jövedelmet biztosítson. A fogyasztó közönség tehetetlenül áll vele szemben. Az összes élelmi szerek az ő kezükben, az ő birtokukban van, ugy adják, annyit adják, amint s amennyit akarnak s aki enni akar, hogy éhen ne vesszék: kénytelen mindenét odaadni.

Innét van a városokban az a nagy nyomorúság, mely az emberek lelkét lenyűgözi, mely a nagy elégedetlenséget és elkeseredettséget szüli. Ideje, hogy a kormány a helyzet szanálására gondolva, törvényhozás útján akar a nyilvánvaló bajokon, az élelmiszerek tulságos drágaságából támadt megélhetési nehézségeken könnyíteni. Csak azután az akaratnál meg ne álljon s a vele szemben álló hydra fejétől meg ne ijedjen. Az ország jólétének első feltétele, hogy népei közül egy munkás ember se éhezzen s hogy ne legyen kénytelen a piacról élő ember minden keresményét fazékba temetni.

Az új temesi főispán. Mint Temesvárról jelentik, Hertelenydy Ferenc Zalavármegye volt főispánjának Temesvármegye főispánjává való kinevezése befejezett dolog. A kinevezési okiratot már felküldötték a kabinetirodához és az új főispán kinevezése e hó hatodikán vagy nyolcadikán fog megjelenni a hivatalos Budapesti Közlönyben.

Pályázat kereskedelmi ösztöndíjakra. A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelmi kir. miniszter ur a 106549/1907. sz. leirata szerint az Erzsébet királyné ösztöndíjalap 1907. évi kamataiból három, egyenkint 2500 és egy 1500 korona értékű ösztöndíjra, ezen alap 1908. évi kamataiból pedig négy, egyenkint 2500 korona értékű ösztöndíjra pályázatot hirdet. Az ösztöndíjak odaítélésénél csak oly egyének jöhetnek tekintetbe, akik katonai szolgálatukat már teljesítették vagy az alól végérvényesen felmentettek; a katonai szolgálatban töltött idő a gyakorlati működés idejébe be nem tudható és általában csak a tényleges kereskedelmi gyakorlatban töltött idő vehető számba. A pályázati folyamodványban megemlítendő jelentékenyebb külföldi kikötőben, mely nagy tengerentúli kivitellel bír, tartozik legalább egy évet töltetni, ugy, hogy ott valamely nagyobb kiviteli cégnél állandó alkalmazást nyerjen, a kiviteli viszonyokat és kereskedelmi szervezeteket

tanulmányozása s tapasztalatairól rendszeres jelentéseket és tudósításokat küldjön. A pályanyertes a miniszter ur által kitűzendő külön feltételeknek magát alávetni, nevezetesen pedig külföldi tényleges alkalmazását záros határidő alatt igazolni tartozik. A pályanyertes az ösztöndíjakat megfelelő működés beigazolása esetén újból formaszertű pályázat nélkül is elnyerheti, ha valamely Magyarországra nézve jelentőséggel bíró kiviteli piacon állandóan telepedni akarnának. A pályázati kérvényhez a következő melléletek csatolandók: a) keresztlevel, illetve születési bizonyítvány; b) magyar honosságot igazoló bizonyítvány; c) erkölcsi és egészségi bizonyítvány; d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány; e) keleti kereskedelmi akadémiai végbizonyítvány legalább jó eredménnyel; f) a gyakorlati kereskedelem terén kifejtett működés tartamát (legalább 3 év) és a kiküldetési terület nyelvviszonyaiban való jártasságot igazoló bizonyítvány; g) a katonai szolgálat teljesítését vagy a felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmenetességi díjkönyv stb.). A pályanyertes az ösztöndíjnak kézhez vételét megelőzőleg közjegyzői nyilatkozatot tartoznak bemutatni, melyben kötelezettséget vállalnak aziránt, hogy: a) az ösztöndíjat valóban a kérvényükben jelzett és a nyilatkozatban újból felemlített célra fogják fordítani és e rézben alávetik magukat a kereskedelmi m. kir. miniszter által megjelöltnek talált ellenőrzésnek; b) ezen kötelezettségek nem teljesítése esetén az ösztöndíjat, illetve annak felvett részletét a nevezett miniszter idevonatkozó felszólításának kézbevételeitől számított 14 (tizennégy) nap alatt visszafizetik. Ha az illető netán még kiskoru volna, a nyilatkozatnak ugyancsak közjegyzőileg hiteles alakban az atya vagy gyám jóváhagyó nyilatkozatát kell tartalmaznia. A fentiek figyelembe vételével szerkesztett, felszerelt és 1 korona bélyeggel ellátott kérvényeket a kereskedelmi miniszter urhoz címezve a Temes-, Torontál- és Krassószörény megyében lakó pályázók folyó évi február hó 15-ig a temesvári kereskedelmi és iparkamaránál tartoznak benyújtani. Később beérkező kérvények nem vehetők figyelembe.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 8 órától kezdve 1/2-ig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 6-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

Február 7. Megyei áll. választmányi ülés.

Február 10. Közig. biz. ülés.

Február 11. Megyei rendkívüli közgyűlés.

— Személyi hir. Botka Béla főispán Budapestről, ahol a Császárfürdőben egészsége helyreigazítása céljából tartózkodott, teljes egészségben visszaérkezett Nagybcskerekre.

— A csanádi püspök köszönete Torontálmegyének. Mint emlitettük, Jankó Ágoston alispán Csernoch János püspököt kinevezése alkalmából a vármegye közönsége nevében üdvözölte. Az üdvözlésre a püspök az alispánnak a következő levélben mondott köszönetet:

Tekintetes alispán ur!

Csanádi püspökké történt legkegyelmesebb kinevezésem alkalmával Torontálvármegye t. közönsége nevében hozzám juttatott szives üdvözléséért fogadja Tekintetességéd hálás köszönetem kifejezését. Igen jól esik tudnom, hogy széles kiterjedést egyházmegyénk legnagyobb törvényhatósága, főpásztori működéséhez támogatását igéri; ebben látom ugyanis bizosítékát annak, hogy kölcsönös egyetértéssel, erővel és akarattal mindama nemes célokat elérhetjük, amelyek az egyházi és világi hatóságok közös feladatát képezik. Kérem Tekintetességédet, sziveskedjék a nemes vármegye t. közönségének szívem mélyén érzett köszönetemet és üdvözlőmet tolmácsolni. Esztergom, 1908. január 30. Csernoch János, legkegy. kinevezett csanádi püspök.

— A vármegyei tisztikar köréből. A vármegye főispánja a megyei tisztikar jeles képzettségű tagját, dr. Mihálovits István megyei aljegyzőt, tiszteletbeli főszolgabíróvá nevezte ki.

— Rendkívüli megyei közgyűlés. Torontál-vármegye törvényhatósági bizottsága az időközben befolyt ügyek elintézésére február hó 11-én d. e. 10 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelyre vonatkozó állandó választmányi ülések február 7-én és a következő napokon lesznek mindenkor d. u. fel 4 órakor. A közgyűlés tárgyai között a következő fontosabb ügyek vannak:

Údvarhelymegye átirata a horvát obstrukció letérése tárgyában. — Szabolcsevármegye átirata a Kossuth-múzeum államosítása tárgyában. — Hajdúvármegye átirata fogyasztási adóknak a rend. tan. városok és községek részére egészen való átengedése tárgyában. — Nagyvárad város határozata a kézi zálogüzleteknél szerzett kamatok megállapítása tárgyában. — A kazai h. é. vasutak feltérjesztése a szállítási adó megszüntetése tárgyában. — Hunyadvármegye átirata a magyar építőiparosok orsz. szövetségének támogatása tárgyában. — Nagybecskerek Lloyd-társulat véleménye a zsákok raksulya tárgyában. — Szeged-Nagykikinda-Nagybecskerek h. é. vasut r. t. kérelme a zenta-csókai vonal kiépítése végett 100.000 korona segélyezés iránt. — Nagybecskerek város határozata a Bégapart kivilágítása tárgyában. — A belügyminiszter rendelete a nagybecskerek városi nyugdíjszabályzat tárgyában. — Dolova község határozata a pancsova-bavanistai h. é. vasut céljaira megszavazott 300.000 korona tárgyában. — Nagyikinda város határozata a létesítendő polgári fiú iskola tárgyában. — A vármegyei tisztviselők inkompatibilitása tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet folytáni bejelentések.

— Az esküdtbírók köréből. A temesvári kir. ítélőtábla elnöke az 1908. évre a pancsovai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírókhoz esküdtbíróági elnökhelyettesé kijelölt Pavlovics Ábrahám kir. ítélőtáblai bírói címmel és jelleggel felruházott törvényszéki bírót az állásától saját kérelmére fölmentette és esküdtbíróági elnökhelyettesé Scholmády Adolf pancsovai kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— Halálozás. Mint őszinte részvétellel értesültünk, Mücke Flórián helybeli m. kir. postamester és a nagybecskerek „Népbank” pénztárnoka ma éjjel életének 81. évében meghalt. A megboldogult, ki már hónapok óta betegeskedett, legutóbb tüdőgyuladást kapott s ez megölte. Mücke a Népbankot már annak fennállása óta, tehát egy negyed századon is tud szolgált a buzgó és lelkiismeretes munkájával. Elhunytá folytán a bank, a posta és a kaszinó épületére kifizették a gyászlobogót. Temetése holnap délután 3 órakor lesz, amidőn a holttestet az uri-utcai gyászszobából a r. kat. temetőben fogják örök nyugalomra helyezni. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Fájdalommal megtört szívvel jelentjük, hogy a példás jó férj, sógor és rokon Mücke Flórián ur, nyug. cs. és kir. főhadnagy, m. kir. postamester és a Népbank pénztárnoka hosszas szenvedés után 80 éves korában folyó hó 4-én, reggeli 3/5 órakor az Urban csendesen elhunyt. A felehetetlen halott porhüvelyé f. hó 5-én, d. u. 3 órakor helyzetetik örök nyugalomra a róm. kath. temetőben. Az engedelmel szentmise-áldozat 6-án, reggel 9 órakor mutatatik be az egek Urának. Nagybecskerek, 1908. február hó 4-én. Legyen nyugalma csendes, mint amily nagy volt lelki jósága! Özv. Mücke Flórián szül. Emanuel Olga, neje. Emanuel Alexandrine, sógoronője. Emanuel György és neje Jaromisz Lujza, sógora, illetve sógoronője.

Pinkay János a nagybecskerek önkéntes tüzoltótestületnek hosszú számos éven át buzgó és tevékeny tagja tegnap 81 éves korában meghalt. Az elhunytat ma d. u. temették el az önkéntes tüzoltótestület kivonulása mellett.

— Utóállítás. A legutóbbi fősorozásról elmaradt hadkötelesek holnap reggel 9 órakor kerülnek sor alá a helybeli cs. és kir. Rezsőlaktanyában.

— Eljegyzés. Szegfű Lajos lászóféldi állami tanító eljegyezte Trendler Jakab ottani földbirtokos szép és szeretetreméltó leányát, Erzsikét.

Ferdinandi József, a helybeli Schneider János-cég alkalmazottja, eljegyezte Adámkó Pál szabómester kedves leányát, Bertát.

— A nagybecskerek ipartestület közgyűlése. A nagybecskerek ipartestület vasárnap délután tartotta ezidei rendes évi közgyűlést Seprős Valter elnöklésével. Az évi jelentés előterjesztése után, mely a testület munkásságáról számol be, megejtette a választásokat a következő eredményel: Elnök lett Seprős Valter. Alelnökök: Naszits Jován, Albright Sztaniszló Lajos. Ügyész: dr. Várady Imre orsz. képviselő. Előjárásági rendes

tagok: Relyies Áron, Boics János, Engel Ádám, Zarity Gyóka, Streff Máttyás, Wilhelm Ferenc, Czvetkov Mita, Krausz Géza, Kovács Ödön, Kiszinszki Péter, Tóth Ferenc, Bosnyák János, Vukov Jesta, Valik István, Pányi János, Guttmann Mór, Maximcsev Gyura, Weiterschan Péter, Szelenzski Pál, Pfeiffer János. Póttagok: Tell Mihály, ifj. Radanov Zsiva, Schepp József, Manyin Szovra. Számvizsgálók: Lukinich Miklós, Miuczin György, Mezei Lajos. Ezután egyhangulag elfogadták az 1908. évi költségvetést, majd Tóth Ferenc előjárásági tag hosszabb beszédben hangzott egy iparos-körnek a létesítését, amely az iparosok tömörítésére és erkölcsi, valamint anyagi érdekeik emelésére volna hivatva. A közgyűlés elvből elhatározta a kör létesítését s az előmunkálatokkal az előjárásági bizta meg.

— Köszönet. A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága a következő köszönő levelet intézte Grünbaum Arnoldhoz, aki a február elseji kulturstélyen művészi zongorakisérével segítségére volt a közreműködő énekesnőnek:

Igen tisztelt Uram! A Torontál-vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága meleg köszönetet és halálját tolmácsolja Önnek, hogy művészi zongorakisérével szíves volt az egyesület folyó évi február hó elsején tartott irodalmi és művészeti estélyen közreműködni. Ezúton is ismételtlen megköszönve nagybecskői közreműködését, vagyunk kiváló tiszteletünk kifejezése mellett hazafias üdvözléssel, Nagybecskerek, 1908. évi február 2. Az igazgatóság.

— Főszolgabíróból főispán. Temesvári jelentés szerint Rajacsiich Vladimir báró temesmegyei tb. főszolgabíró a király Verőcevármegye és Eszék város főispánjává nevezte ki.

— Adomány. Az izr. nőegylet folyó évi január hó 11-én rendezett estélye alkalmával Fein Róza urnó 3 koronát adományozott, melyért halás köszönetet mond az elnökség.

— Vége a vadászatnak. Január hó 31-ével záródott le a vadász-évszak. Február elsejével elnémultak a fegyverek, béke száll a vadászterületekre; senki se zavarja a vadak nyugalmát. A tapsifülesek népszámlálást tartanak s megolvassák, hogy hányan estek el, hányan sebesültek meg s hányan menekültek meg a durrogó fegyvercsövek elől ép bőrrel. Lassanként mindegyik kiválasztja a maga párját s megkezdődik a családalapítás. Most már a nyulak is farsangolnak. Az időjárás nem valami kedvező s a prűszkölés náluk is divatos kórsággá vált. Sok az influenza nyul. Ami a szerelem örömeire nagyon zavarólag hat. Kedvező időjárás mellett márciusban már büszke önézzettel vezetgethetnék a nyulmamák és papák apró fiaikat a káposztás kertekbe; ilyen rossz időjárás mellett azonban későbbre marad ez a gyönyörűségük. A vadkereskedésekben s a vendéglőkben az étlapokon csak e hó közepéig szerepelhet a nyul. Aztán itt is vége a nyulazásnak. Most már csak vadludakra, vadkacsákra szabad lövöldözni. Az általános vadászati tilalom augusztus 1-ig tart.

— Az alföldi gazdasági egyesület válsága. Mint Szegedről jelentik, Gerlicy Ferenc báró főrendiházi tag levelet intézett Reök Iván országgyűlési képviselőhöz, mint az Alföldi Földmivelők Gazdasági Egyesületének igazgató-elnökéhez, amelyben értesítette, hogy az Alföldi Földmivelők Gazdasági Egyesületének elnöki tisztéről lemond. Lemondásának oka, — mint levelében maga mondja — az az óriási részvétlenség és az érdeklődés teljes hiánya, amelyet az igazgatósági tagok némely részéről tapasztalt s másodsorban pedig ennek folyományaként az a körülmény, hogy az egyesület semmi olyan produktumot nem tudott, amiért érdemes lenne azt tovább is fenntartani.

— Községi tenyészállatok megvizsgálása. A járási mezőgazdasági bizottság Lowieser Imre főszolgabíró elnöklésével és az állattenyésztési felügyelő közreműködésével ma kezdte meg a központi járás területén a községi tenyészállatok megvizsgálását.

— Elvesztett egy fekete szörme vállgallér (boa) a szombati kulturstélyt követő éjszakán a kaszinó vendéglőtől a bégaparti állomáshoz vezető kocsin. A megtaláló kereti, azt a bégaparti vasuti forgalmi főnökség hivatalában megfelelő jutalom mellett átadni.

Farsangi naptár.

Február 8. A vasuti munkások orsz. szövetsége nagybecskerek helyi csoportjának mulatsága.
Február 8. Felső keresk. isk. hangversenye.
Február 15. Jótékony nőegylet álarcos bálja.
Február 20. Hentesek táncvígalmá.
Február 29. Nyomdászok jux-estélye.
Március 1. Köz- és magántisztviselők mulatsága.

Mulatság.

•. A nőegylet álarcos bálja. A nagybecskerek jótékony nőegyletnek február 15-én a városi színházban tartandó álarcos bálja iránt egyre növekszik az érdeklődés. A rendezőség mindent elkövet, hogy a mulatság minél sikerültebb legyen s a siker előreláthatólag fényes is lesz. A színház nézőterét ez alkalomra bálteremmé alakítják át, míg a színpadon buffet lesz. Rendkívül érdekes lesz a tombola, amelyhez az egyes kereskedők már számos igen szép és értékes tárgyat ajándékoztak a nőegyletnek, de további adományokat is nagy köszönettel fogad a nőegylet.

•. A nagybecskerek vasutak táncestélye. A magyar szent korona országai vasutas szövetségének nagybecskerek helyiségeiből került elő az idén a kaszinó összes helyiségeiben tartja táncestélyét március 7-én saját könyvtára javára, amely bálra az előkészületek már most lázasan folynak. Tekintve az elmúlt évek tapasztalatait, valószínűnek tartjuk, hogy ez estély a báli szezon igen jól sikerült mulatságai közé fog tartozni. Belépődíj 2 korona, családjegy (3 személy) 4 korona. Jegyeket előre lehet váltani Mangold Lipót könyvkereskedésében.

Esküdtszék.

§ Gyujtogatás boszúja. A tegnapi esküdtszéki tárgyalás Jovicin György és Popov Milivoj gyujtogatási ügyében egész késő estig húzódott el. A tanúhallgatások után vád- és védbeszédék következtek, majd ezek után az esküdtek meghozták verdiktjüket, amely szerint két vádlottat bűnösnek mondtak ki. A verdikt alapján a bíróság Jovicin Györgyöt 3 évi fegyházra, Popov Milivojt pedig 3 év és 6 hónapi fegyházra ítélte. A vádlottak és védőügyvédek az ítélet ellen semmisségi panaszt nyújtottak be.

§ Megölte a feleségét. A nagybecskerek kir. törvényszéken ma volt a második esküdtszéki tárgyalás, mely a tegnapihoz már jóval érdekesebb volt. Ezúttal vérről van szó, egy asszony életéről, melyet a férj egy igénytelen kis emberke három revolverlövessel kioltott. Dragon János 39 éves oláh, bánlakai disznópásztor volt ma a vádlott, aki 1907. október 10-én megölte a feleségét, mert az állítólag megcsalta.

A mai tárgyaláson az esküdtszék a következőképp alakult: Elnök Junker János, szavazóbírók Junga Aladár és Szilágyi Lajos, jegyző Gojdis Miklós, ügyész dr. Konyovics György, védőügyvéd dr. Handler László. Rendes esküdtek: Baumann János, Bach János, Csuresin Jásza, ifj. Kuruczy János, Pálkás Mihály, Fábán József, Zsolnay Tamás, Tury Antal, Theodorovits Dusan, Pavlovits Tivadar, Polák Izidor, Spitzer Izidor.

Az esküdtek megeskütése után kihallgatták a vádlottat, aki elmondotta, hogy közte és felesége között nem volt meg a családi boldogság, hogy az asszony gyakran elhagyta őt és kedveséhez ment. Ez keserítette el annyira, hogy elhatározta magát a véres tette. Dragon bűnösségét beismeri, de feleségét okolja, hogy ennyire jutott.

Ezután a tanúk kihallgatására került a sor. Ítélet csak estére várható.

TAVIRATOK.

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. — Budapesti, február 4. (A „Torontál” ered. távirata.) A képviselőház mai ülése rövid volt, mert mindössze a tegnapi elfogadott javaslatokat szavazták meg harmadszori olvasásban s azonkívül egy interpelláció hangzott el.

Az ülésen Návay Lajos alelnök elnökölt s a kormány részéről Darányi Ignác és Josipovich Imre volt jelen.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után harmadszori olvasásban megszavazták a II. osztályu kereseti adóról és a Rómával kötött postaszereződésről szóló javaslatokat.

Az elnök indítványozza, hogy a képviselőház a delegáció ülései alatt szüneteljen s amennyiben ülés tartására van szükség, az elnök összehívhatta.

A Ház ehhez hozzájárul.

Az ülés végén Barta Odön interpellációt intézett a miniszterelnökhöz Aehrenthal báró közös külügyminiszternek az osztrák delegáció külügyi albizottságá-

ban a kiegyezésről mondott közjogellenes nyilatkozatai miatt.

Ugron Gábor: Számár!
Somogyi Aladár: Ilyen számár külügyminiszter.
Elnök Ugront és Somogyit rendre utasítja.

Barta Odön interpellációját kiadták a miniszterelnöknek s ezzel az ülés véget ért.

A portugál királygyilkosság.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Lissaboni hivatalos jelentések szerint úgy a fővárosban, mint az országban teljes nyugalom uralkodik s az oportói forradalomról szóló hírek fantasztikus kombinációk.

Ezzel szemben más jelentések szerint Oportóban véres harcok dunnak a lázadók és a katonaság között. Az oportói spanyol lakosság azzal a kérelemmel fordult a spanyol kormányhoz, hogy küldjön védelmére hadihajót. A spanyol kormány intézkedett is hadihajó kiküldetése iránt.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Berlinbe érkezett madridi táviratok szerint a spanyol kormány egyre fokozottabb védelmi intézkedéseket tesz a portugál határon. E táviratok szerint Spanyolország Anglia tudtával nagyszámú katonaságot koncentrált Portugália felé, amit azzal okol meg, hogy ha Portugáliában kikiáltják a köztársaságot, az Spanyolországra veszedelmes visszahatással lehet.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Madridi sürgönyök megerősítik, hogy Manuel király elfogadta Franco miniszterelnök lemondását, aki a lemondás után nyomtalanul eltűnt Lissabonból.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Lissabonból sürgönyzik: A király kinevezte miniszterelnökké Ferreira Amaralt, akinek elnöklése alatt a kormány már meg is alakult. Az új kormányt a republikánusok kivételével az összes pártok támogatják.

Budapest, február 4. („A Torontál” ered. távirata.) Mint Lissabonból sürgönyzik, Carlos király és Lajos trónörökös holttestét vasárnap bebalzsamozták és tegnap V. Pedro király történelmi nevezetességű halottas szobájában ravatalra helyezték. A király tábornoki, a trónörökös pedig ulánus hadnagyi egyenruhában fekszik a ravatalon.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Mint Madridból sürgönyzik, az elfogott tettesek és a bűnrészesek fölött ad hoc hadbírótság fog ítélni, amely statáriális uton agyonlöveti őket. A bűnrészességgel vádoltak között van több magasállású ember is.

A főrendiház ülése.

Budapest, február 4. („A Torontál” ered. távirata.) A főrendiház csütörtökön ülést tart, amelyen a képviselőház által lefoglalt javaslatot intézi el.

Az alkotmánypárt és a volt szabadelvűpárt fuziója.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben azt az ellenőrizhetetlen hírt kolportálják, hogy az alkotmánypárt fuzionálni akar a volt szabadelvű párttal. E csupán teljes fontással közölhető hír szerint az alkotmánypárt végrehajtó-bizottsága tegnap ülést tartott volna, amelyen foglalkozott a fuzió férével. Sokáig tanácskoztak erről s a Tiszákkal való egyesülés gondolatát csak Andrassy Gyula gróf ellenezte, míg a bizottság többi tagjai állítólag igen szerencsésnek mondták az új rendszernek a régi rendszer értékes elemeivel való egyesülését. Az egész hír különben ma a képviselőházban is nagy feltűnést keltett s élénken pertraktáltak.

Ujabb kamatlábleszállítás.

Budapest, február 4. („A Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák-magyar bank főtanácsa mai ülésén a bankamatlábát ismét egy fél-százalékkal leszállította.

Határidő-üzet.

Budapest, február 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	23-28
Buza októberre 1908.)	20 50
Rozs (áprilisra 1908)	19.66
Rozs (októberre 1908.)	17 54
Zab (áprilisra 1908.)	15 76
Tengeri (májusra 1908.)	13-42

SCOTT-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, gyógyítja és erősíti a tüdőt.

Köhögést és meghűlést

Az Emulsió készítésénél a SCOTT-féle módszer végezték — a halászt — körük ügyelőbe venni.

bármily makacs és hosszadalmas is legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a SCOTT-féle Emulsió, feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó, tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára: 2 K. 50 f.

Kapható a gyógyszerárakban.

22a-32

Közgazdaság.

A nagybecskereki takaré- és előleg-egylet.

Mint már közöltük, a nagybecskereki takaré- és előleg-egylet szombaton tartotta a rendes évi közgyűlést. Itt most adjuk a bank lefolyt évi munkásságáról az igazgatóság évi jelentését, amely a következő:

A múlt évi rendes közgyűlés intézetünk alapítókéjének 1000 drb 200 korona névértékű részvénynek kibocsátása által 600.000 koronára való felemelést határozta el. Van szerencsénk jelenteni, hogy a régi részvényeseknek felajánlott elővételi jog alapján 830 drb lett az általunk megállapított 320 korona árfolyam mellett átvéve. míg a fennmaradt 170 darabot egyenként 330 koronával adtuk el szabad közből; és így a befizetési határidő alatt befolyt 321.700 korona.

Az év folyamán teljesen bevételzett fenti összegből 200.000 koronát az alapítókéhez, 100.000 koronát a tartalékalaphoz csatoltunk, míg a kibocsátással járó költségek fedezése után fennmaradt 20.500 kor. összeget a különleges tartalékalap javára könyveltük.

Az elfekvő mérlegben tehát az intézet részvénytőkéje 600.000 kor., tartalékalapja 300.000 kor. és különleges tartalékalapja 54.500 koronával szerepel.

Miután a kibocsátás teljesen be lett fejezve a nagybecskereki kir. törvényszék mint kereskedelmi bíróság beadványunkra elrendelte az alapítóke felemelésnek és az ezzel összefüggő alapszabálymódosításnak bejegyzését.

Az új részvényeket f. évi január 10-ike óta adjuk már ki az ideiglenes részvényjegyek bevonása ellenében és folyósítjuk a befizetések után az 1907. év végéig járó 5%-os kamatokat; míg az 1908. évtől kezdődőleg ezen új részvények a régiekkel egyenlően részesednek az elérendő haszonosztalékban.

Ezek után áttérünk üzleti jelentésünkre. Az elmúlt év gzzdasági történelmünkben határkövet képez; éveken át tartott küzdelmek után sikerült a kormányoknak a két állam között a kiegyezést létesíteni, mely tíz évre állandó viszonyokat biztosít, melyek a kereskedelem és ipar fejlődése terén mélyreható fontossággal bírnak.

Az elmúlt évet gyenge termék, pénzsűke és szokatlan magas kamatláb jellemezte, mely évtizedek óta elő nem fordult magasságot ért el, a külföldi pénzvisszonyok hatása alatt az év végéig eltartott és a gazdaság és kereskedelem terén válsággal fenyegetett.

Az osztrák-magyar bank június végén 5%-ra és november első felében 6%-ra emelte fel a bankrátát, ily arányban emelték a fővárosi intézetek is a kamatlábat; ennek dacára igyekeztünk ügyfeleinkkel szemben mindig méltányos százalékot alkalmazni.

Intézetünk évtizedeken át fenntartott össze-

kötetéseivel révén a kellő óvatosság szem előtt tartásával mindig kielégíthette ügyfelei hitel-igényeit és zavartalanul mozoghatott, mert a velünk intézeti összeköttetésben álló intézetek mindig kellő előzékenységet tanúsítottak, melyért úgy az osztrák-magyar bank, mint a fővárosi intézeteknek elismeréssel tartozunk.

Váltótárcánk az előző évhez képest fél-millióval, értékpapír állományunk 68.000 koronával emelkedett és a többi üzletágakban is nagyobb forgalmat értünk el.

Átruházott törlesztéses kölcsöneinket az elmúlt évben leszállítottuk.

Az értékpapírok árfolyamhanyatlása folytán ismét 6702 korona 49 fillért voltunk kénytelenek leírni és értékeink szigorú mérlegelése alapján 9565 korona 46 fillért kétesek számlájára könyvelni, mit jóváhagyólag tudomásul venni kértünk.

Az egyes üzletágakban elért forgalmat a következőkben tüntetjük fel:

Pénztári forgalmunk 32.684.554 korona 25 fillér volt.

Váltószámitolás 1907. évben 14.328 drb 16.984.836 korona 37 fillér; 1906 évben volt 13.130 darab 14.376.384 korona 5 fillér; a múlt évben több 2.608.452 kor. 32 fillér.

Visszleszámitolás 1907. évben 7598 darab 11.944.547 kor. 97 fillér, az 1906. évi 5589 drb 8.651.019 kor. 86 fillérrel szemben.

Előlegek értékpapírokra 1907-ben 20.830 kor. 50 fillér, 1906-ban pedig 28.860 kor. 50 fillér.

Előlegek folyószámlára 1907-ben 549.890 kor. 60 fillér, 1906-ban 459.380 kor. 52 fillér.

Jelzálog-kölcsönök állása 1907. január 1-én volt 261.288 kor. 35 fillér, 1907-ben kiadott 54.338 kor. 09 fillér, összesen 315.626 korona 44 fillér; 1907-ben visszafizetve lett 33.207 kor. 59 fillér, 1907. év végén maradt 282.418 kor. 85 fillér.

Törlesztéses jelzálog-kölcsönök állása 1907. január 1-én volt 327.009 kor. 85 fillér, 1907-ben törlesztetett 16.766 kor. 51 fillér, 1907. év végén 310.243 kor. 34 fillér engedmények útján átruházva.

Betétek állása 1907. január 1-én volt 2.995.732 kor. 43 fillér, 1907. évi betétek és tőkékamatok 1.282.456 kor. 50 fillér, összesen 4.278.188 kor. 93 fillér; visszafizetések 1907-ben 1.807.589 kor. 73 fillér. betétállomány 1907. év végén 2.470.599 kor. 20 fillér.

Torontálvármegye törvényhatósági bizottságának határozata folytán a helybeli intézetekben elhelyezett megyei alapok 50%-a a megye vidéki pénzügyintézetekben lett elhelyezve; míg egyes betevőink az általunk kibocsátott új részvények befizetésére fordították betéteiket; erre vezethető tehát vissza betétállományunk apadása.

Kérjük a felügyelő-bizottság által minden tételben felülvizsgált mérleg megállapítani és a tiszta nyereségy felosztására vonatkozó következő indítványainkat elfogadni: alapszabályaink értelmében az igazgatóságnak 13% jutaléka 8360 korona, 5% különleges tartalékalap javadalmazás 3315 kor. 39 fillér, 2% hivatalnoki nyugdíjalap javadalmazás 1286 kor. 15 fillér, összesen 12.861 kor. 54 fill. kihasítása után fennmaradó 51.728 kor. 42 fillérből 2000 darab régi részvény után egyenként 20 koronát 40.000 kor. február 3-tól kezdődőleg osztalékként kifizetni; 4284 kor. 61 fillér hozzácsatolásával a különleges tartalékalapot 62.000 koronára kiegészíteni. 1888 kor. 85 fillér a hivatalnokok nyugdíjalapját 78.000 koronára emelni; 1000 kor. jótékony célokra az igazgatóság rendelkezésére bocsátani és 4554 kor. 96 fillérnek új számlára vezetését elrendelni.

A napbiztosok jelenléti jegyének értékét az év kezdetével 8 koronában állapítottuk meg.

A választmányból működésük lejártá folytán kilépő Petry Jakab, Hiller László, dr. Annau Ernő, Schenk Hermann és Bencze Miksa urak helyébe, kik alapszabályaink értelmében újra választhatók, kérünk öt választmányi tagot 3 évre választani és a felügyelő-bizottság jelentésének meghallgatása után úgy nektünk, mint a felügyelő-bizottságnak az elmúlt üzletévre a felmentvényt megszavazni méltóztatásuk.

Dr. Brájer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

149-x.1

5653/1907. tkvi szám.

137-1.1

Árverési hirdetés és kivonat.

A perlaszi kir. jár. bir. mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Bach Mór pancsovai lakos javára 138 kor. 87 fillér tőke, ennek 1907. évi aug. hó 24-től járó 6% kamata, 15 kor. 45 fill. jelenlegi s a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a értelmében Vuics Zsófia férj. Drakulics Vukasinné farkasdi lakos ellen az ezen kir. jár. bir. területén Farkasd község határában fekvő és a farkasdi 1756. sz. tjkvben foglalt:

1. 1. d. 67. hrsz. 2 hold I. o. szántóra 762 kor.;

a farkasdi 1618. sz. tjkvben felvett:

2. 33. hrsz. 400 □-öl szőlőre 260 kor.;

3. 254. hrsz. 50 □-öl szőlőre 40 kor.;

4. 255. hrsz. 350 □-öl szőlőre 296 kor.;

5. 400 négyszögöl házhelyre 139 kor.;

és a farkasdi 965. sz. tjkvben felvett:

6. 349. sz. ház és 350 □-öl házhelyre

1413 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közzhírré teszi.

A nyilvános árverés Farkasd község-házában 1908. évi február hó 24-ik napjának d. e. 9 órájkor fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban, mint Farkasd község-házában kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

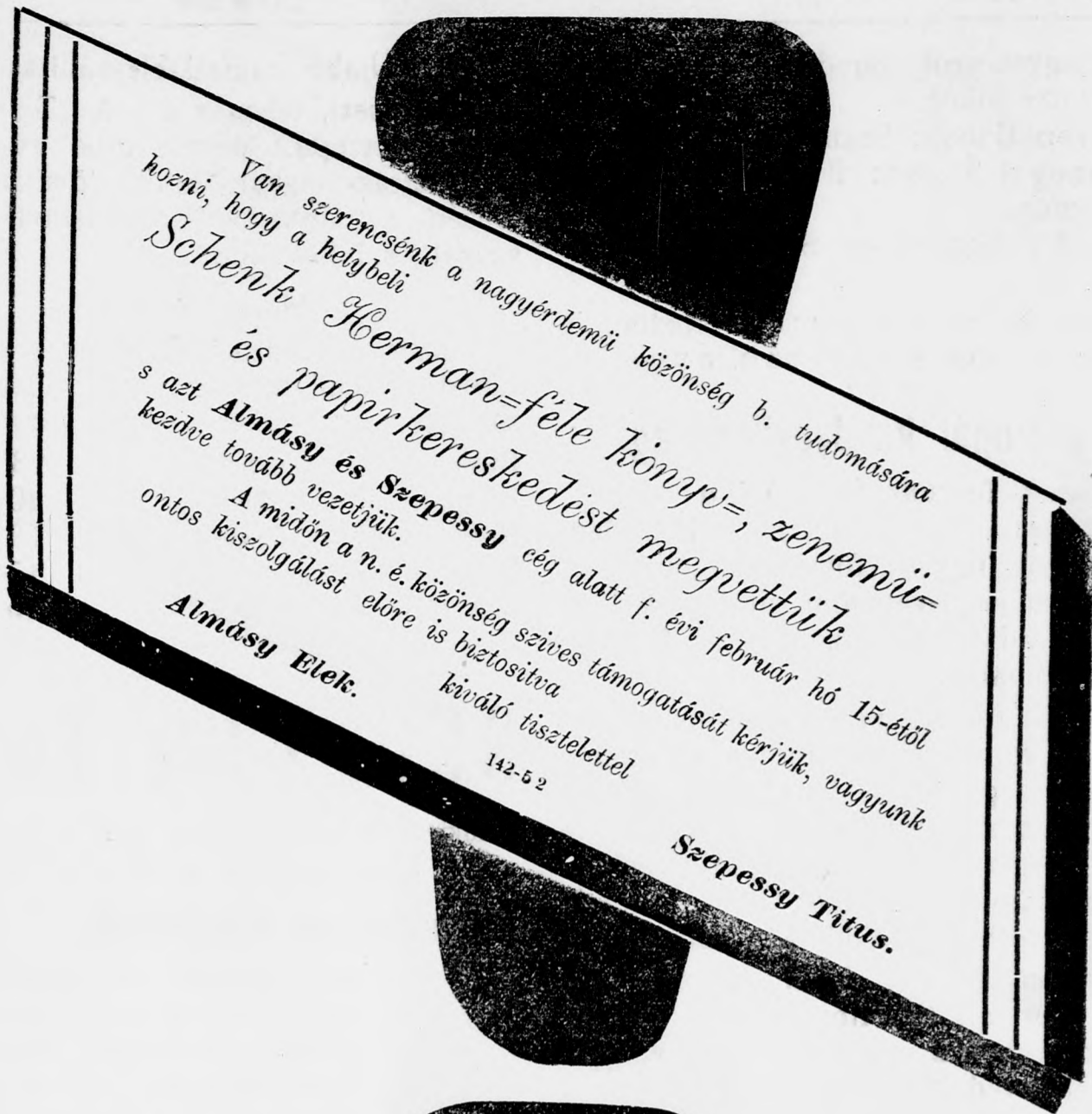
1. Kikiáltási ár a becsár.

2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alul is el fognak adatni.

3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.

Kelt Perlaszon, 1907. évi szept. 12. A kir. jár. bir. mint tkvi hatóság.

Cziróni Gyula,
kir. aljár, bír.

Nyomdász-tanuló

jó családból

== azonnal felvétetik. ==

FRANCIA

nyelvben oktatást
nyújt

(társalgási és nyelvtani)

MARIE KAUNTZ

Toldi-utca 8. sz. a.

150-2.1

Különbejárati □

butorozott szoba

— előszobával — február hó 1-ével

Nádor-utca 821. sz. a. kiadó.

146-2.2

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve — kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg tisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb ipari célokra mesterségesen előállított, kevésbé kiadós

ÖSSZE NEM TÉVESZTENDŐ szénsavval. — Megbízható, szigorúan lelkiismeretes kiszolgálás!

BUZIASFÜRDŐI ASVANY- ES GYOGYVIZEK

1/1 és 1/2 literes üvegekben.

— Szív-, vese- és hólyagbántalmaknál utol nem ért gyógyhatás. —

Előrendü asztali víz! — Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdő.

Sürgönyzim Muschong Buziásfürdő. Interurban telefon 18. szám.

Ügyes helyi képviselők kerestetnek.

Üzlettulajdonosok figyelmébe.

Mérlegkép es köyvelő,

magyar, német levelező, elsőrendű irodai erő ajánlkozik fél napi, vagy esti foglalkozásra. Elfogad könyvek berendezését és mérlegezést, oktatást ad az egyszerű és kettős könyvvitelben, valamint magyar és német kereskedelmi levelezésben, mérsékelt díjazás mellett.

Szíves megkeresések „Megbízható” jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek.

30-x.11

Kiadó lakás.

== A Gimnázium-utca 16. sz. alatti TOLVETH-féle házban ==

egy szép, nagy **lakás**

(5 szoba, a szükséges mellékkeliségekkel, villanyvilágítással)

— május 1-ére kiadó. —

Bővebb felvilágosítást ad

TOLVETH OSZKÁR.

(119-x.7)

Népbank.